

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

30 mei 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot de benoemingen van het technisch comité voor de reisbureaus

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het advies van de Raad van State over het voorontwerp van decreet houdende de algemeenverbindendverklaring van akkoorden tussen werkgevers- en werknemersorganisaties betreffende gewest- en gemeenschapsaangelegenheden

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de werkloosheid bij allochtonen

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de beperkte veiligheidsmaatregelen in Belgische hotels

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 30 mei 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Roland Van Goethem

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.18 uur.*

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot de benoemingen van het technisch comité voor de reisbureaus

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot de benoemingen van het technisch comité voor de reisbureaus.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze commissie heeft een werkvergadering gehad met de Adviesraad voor Toerisme. We worden terecht of onterecht overstelpt met berichten over de benoeming van de leden van het technisch comité voor de reisbureaus. De Vereniging van Vlaamse Reisbureaus heeft hierop vrij scherp gereageerd tegenover de minister en enkele kabinetsleden. Als parlementslid breng ik dit aan de orde om u toe te laten de zaken met bewijzen te weerleggen.

Dit technisch comité bestaat uit maximum vijftien leden die door de Vlaamse regering of de bevoegde minister voor vier jaar worden benoemd. Deze mensen moeten door de sector worden voorgedragen en moeten blijk geven van ervaring en beroepsbekwaamheid. Tevens moeten de Vlaamse regering en/of de bevoegde minister rekening houden met de representativiteit van de beroepsverenigingen.

Mijnheer de minister, op 23 juli 2001 benoemde u een nieuw technisch comité. Volgens de VVR werd voorbijgegaan aan haar onmiskenbare representativiteit : ze heeft recht op minstens zeven mandaten, terwijl ze er slechts drie kreeg. Er werd bovendien geen rekening gehouden met de onbetwistbare deskundigheid van een aantal niet-benoemde kandidaten. Nog volgens de VVR werd deze 'onverantwoorde en onrechtvaardige beslissing van de minister ingegeven door een persoonlijke afkeer van zijn adjunct-kabinetschef ten overstaan van de VVR en haar leiding'. Ik wil de minister de kans geven om op deze uitlatingen te reageren zodat ze geen eigen leven gaan leiden en door derden worden geloofd.

Een aantal niet-benoemde kandidaten heeft een verzoekschrift tot vernietiging van uw ministerieel besluit bij de Raad van State ingediend. Die ging dan ook over het vernietiging van uw besluit van 23 juli 2001 houdende benoeming van het technisch comité. De samenstelling van het comité werd hierdoor vernietigd. De adviezen die door dit technisch comité tussen 3 september 2001 en 18 maart 2002 werden uitgebracht, zijn bijgevolg ongeldig. Een beslissing van de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen zou wel geldig kunnen zijn.

De VVR doet blijkbaar een oproep tot u om dit dossier aan uw kabinet te onttrekken en in overleg met de VVR als de meest representatieve beroepsvereniging voor reisbureaus, naar een evenwichtig en deskundig samengesteld technisch comité te zoeken. Indien de minister daartoe niet bereid of in staat is, doet de VVR een beroep op de Vlaamse regering om haar verantwoordelijkheid op te nemen en haar bevoegdheid inzake de benoemingen in het technisch comité terug te nemen.

Op de algemene vergadering van de VVR van 25 april werd een motie goedgekeurd, waarbij dringende zaken aan de Vlaamse regering werden

Bogaert

voorgelegd. Er dringen zich dan ook een aantal vragen op. Zijn er in het verleden fouten gebeurd tot en met het arrest van de Raad van State ? Is de situatie ondertussen opgelost ?

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de burger wordt geacht het Staatsblad te lezen. Ik veronderstel dat de heer Bogaert dat ook doet. In het Staatsblad van deze week is de lijst gepubliceerd met de benoemingen van de nieuwe leden van het technisch comité voor de reisbureaus. Er zijn in het verleden al heel wat problemen geweest met dat comité. Tijdens de vorige zittingsperiode is de wettelijke termijn van vier jaar schromelijk overschreden en werden geen mensen benoemd.

Deze interpellatie is waarschijnlijk geïnspireerd op uitlatingen van een welbepaald persoon die met een heleboel frustraties zit. Hij heeft een aantal zaken in een verkeerd daglicht gesteld. Niettemin werd het ministerieel besluit door de Raad van State vernietigd. De minister heeft daarop een nieuw besluit uitgevaardigd dat nu ook in het Staatsblad is verschenen.

De stichter van de VVR is een eigenaardig figuur. Hij heeft altijd meer vijanden gemaakt dan vrienden. Ik kan daarover meespreken uit een vorig leven. Als de minister vindt dat die persoon niet moet zetelen in het comité, dan heeft hij daar goede redenen voor. De eendracht en samenhang in het technisch comité zijn erg belangrijk. Ik zetelde in het technisch comité toen deze persoon het nog leidde. De vergaderingen waren toen echte martelingen. Ik steun de nieuwe samenstelling van het technisch comité dan ook volledig. Ik kan begrijpen dat betrokken persoon niet in aanmerking is genomen.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil twee dingen duidelijk stellen. Ikzelf heb de keuze gemaakt omtrent de samenstelling van het technisch comité. Ik weet nog heel goed hoe en wanneer ik de knoop heb doorgehakt en volgens welke criteria. Het heeft geen zin om te proberen verdeeldheid te zaaien tussen mijn kabinet en mezelf.

Ten tweede bestaat er een hardnekkig misverstand over het verschil tussen een technisch comité en

een representatieve raad. Een technisch comité moet de minister zoveel mogelijk technisch advies verstrekken. Per definitie gaat dat in tegen representativiteit. Voor een degelijk technisch advies moet er namelijk diversiteit aan invalshoeken zijn.

Inzake de eerste beslissing heeft de Raad van State gezegd dat er een betere motivering moest zijn. We zijn daarop ingegaan en hebben nu beter gemotiveerd. Dat was niet moeilijk omdat het al een gemotiveerde beslissing was waarvan we nu de motieven explicieter hebben meegedeeld.

Het is ook een vernietiging ex tunc. Het technisch comité bestaat in zijn samenstelling niet meer vanaf het begin. Dat wil niet zeggen dat de beslissingen van het technisch comité, dat dus niet bestaat en nooit heeft bestaan, zouden worden vernietigd, om de eenvoudige reden dat er geen beslissingen zijn. Er zijn adviezen die Toerisme Vlaanderen in bepaalde gevallen heeft opgenomen in zijn beslissingen. Binnen zestig dagen na zo'n beslissing zou een betrokkene kunnen ageren als zijn belangen zijn geschaad. Dat is het minimale uitdovende gevolg van deze vernietiging. In die periode zijn er gelukkig geen beslissingen genomen waardoor mensen in hun belangen konden worden geschaad. De gevolgen zijn dus minimaal.

Verder verwijs ik naar de publicatie in het Staatsblad waar de volledige motivering van de beslissing is weergegeven. Ik wil hier dan ook geen verklaringen afleggen. Ik weet uit ervaring hoe vasthoudend de betrokkene is in zijn handelen. Ik heb telefoontjes gehad vanuit de vereniging waarin werd bedreigd met verdere procedures. Ik zal de positie van de Vlaamse regering en de Vlaamse Gemeenschap niet in gevaar brengen door verklaringen af te leggen die dan in een juridisch dispuut opnieuw kunnen worden gebruikt. Mijn motieven staan verwoord in de beslissing en ik heb daar niets aan toe te voegen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord en de heer Ramoudt voor de inleiding. Parlementsleden ontvangen dagelijks een pak documenten en krijgen incentives vanuit alle hoeken en sectoren van Vlaanderen. Het ene onderwerp interesseert me natuurlijk al meer dan het andere.

Ik krijg hier van twee zijden opmerkingen over een man die ik van haar noch pluimen ken. Ik ken zelfs zijn naam niet. Ik kan enkel de VVR en dat staat voor de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus. Ik

Bogaert

heb in mijn vorig leven nooit iets met toerisme te maken gehad, laat staan met een adviesbureau. Als parlements lid heb ik enkel een dossier ontvangen. Daarin worden terecht of ten onrechte aan een minister van de Vlaamse regering en aan zijn kabinet bepaalde onaanvaardbare zaken toegedicht. Mijn hoop dat de beschuldigingen zouden worden weerlegd, vormde de aanleiding voor deze interpellatie, niets anders. Ik moet de sector niet kennen. Het dossier behoort tot de bevoegdheden van het parlement en de commissie. Omdat ik de minister en zijn kabinet ken, zou het me ten zeerste hebben verbaasd dat de beschuldigingen zouden kloppen. Ik vond het dan ook mijn plicht om het probleem aan de commissie voor te leggen.

U antwoordt dat het een kwestie is van jarenlange burenruzies in de sector en van een man met een eigenaardig karakter die moeilijk zal blijven doen. In tegenstelling tot de heer Ramoudt ken ik die man niet. Ik heb er geen belang bij om hem te kennen. Ik heb er enkel op gewezen dat een niet-onbelangrijke vereniging van de sector heel openlijk kritiek levert aan het adres van de minister en van de administratie waarvoor ik als parlements lid mee de verantwoordelijkheid vraag. Dat is de basis voor mijn interpellatie.

Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. U denkt dat er geen representativiteit moet zijn. De Raad van State heeft bepaald dat de wet op de motiveringsplicht een betere motivatie vereist. Dat is ondertussen gebeurd. De heer Ramoudt stelt dat ik het Belgisch Staatsblad zou moeten lezen, maar de tekst is pas gisteren verschenen. Mijn interpellatieverzoek dateert al van 30 april. Het was zeker voldoende gemotiveerd, want ik kon de pas verschenen tekst toen nog niet gelezen hebben. Ik hoop dat het technisch comité vanaf nu in alle rust en zonder heibel of problemen zijn opdracht zal kunnen uitvoeren.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer Bogaert, begrijp me niet verkeerd. Ik dank u omdat u me de kans hebt geboden om de zaak op de meest officiële wijze – via het Vlaams Parlement – in een juiste context te plaatsen. We zullen wellicht nog worden geconfronteerd met brieven in naam van een serieuze vereniging die in feite uit eigenbelang werden geschreven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het advies van de Raad van State over het voorontwerp van decreet houdende de algemeenverbindendverklaring van akkoorden tussen werkgevers- en werknemersorganisaties betreffende gewest- en gemeenschapsaangelegenheden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het advies van de Raad van State over het voorontwerp van decreet houdende de algemeenverbindendverklaring van akkoorden tussen werkgevers- en werknemersorganisaties betreffende gewest- en gemeenschapsaangelegenheden.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben reeds de gelegenheid gehad om over de Vlaamse CAO's van gedachten te wisselen. De Raad van State heeft een advies over uw ontwerp van decreet. Daarin wordt duidelijk bepaald dat het algemeen verbindend verklaren van CAO's over materies waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest bevoegd zijn, onder de bevoegdheid van de Vlaamse regering vallen. De organisatie van het sociaal overleg blijft echter een federale aangelegenheid : Vlaanderen kan er niets aan wijzigen.

In een actuele vraag heb ik u al om een interpretatie van het advies gevraagd. U hebt gesteld dat het voor u duidelijk is en dat een Vlaamse CAO een CAO is die Vlaamse materies regelt en dat een federale CAO een CAO is die federale aangelegenheden regelt. U hebt ook geantwoord dat, in tegenstelling tot wat wij beweren, er in het licht van de Lambermontafspraken geen voorafgaand overleg moet worden georganiseerd met de federale overheid over de Vlaamse materies, want dat die voldoende goed zijn afgebakend. We wachten af, want het gaat toch over domeinen die raakvlakken hebben. Toch zijn er nog heel wat vragen en elke dag komen er nog nieuwe bij. Ik heb vernomen dat de vakorganisaties overwegen om naar het Arbitragehof te stappen met dit ontwerp van decreet.

U definieert een Vlaamse CAO als een CAO die Vlaamse aangelegenheden regelt, maar het probleem is dat er geen zuivere aflijning bestaat. De meeste CAO's zijn gemengd en regelen meerdere zaken. Meestal beslaat een CAO zowel Vlaamse als federale materie. Dat is een probleem, want een

Laurys

gedeeltelijke algemeenverbindendverklaring door de koning of door de federale regering is onmogelijk. Dat veroorzaakt praktische problemen. Moeten de sociale partners verschillende CAO's afsluiten naargelang de aard van de materie of wordt er toch opgesplitst? Hoe kan dat gebeuren?

De Raad van State bepaalt ook dat u van het parlement de opdracht moet krijgen om de taak uit te voeren. Zolang het ontwerp van decreet niet is goedgekeurd door het parlement, is er sprake van een vacuüm. Hoe ziet de situatie er nu uit? Welke afspraken kunnen nu niet algemeen verbindend worden verklaard, maar werden door de sociale partners wel zo gesteld?

Wat gebeurt er met de CAO's die een Vlaamse materie regelt, maar die destijds in het oud systeem door de federale regering en de koning algemeen verbindend werden verklaard en waarover de Raad van State nu zegt dat ze in feite door de Vlaamse regering moest worden afgesloten? Is die algemeenverbindendverklaring ongeldig? Wat gebeurt er met de uitvoering van de afspraken? Kunnen die worden teruggeschroefd door de werkgevers? Het probleem kan bijvoorbeeld opduiken voor de fondsen voor bestaanszekerheid. Die zijn algemeen verbindend verklaard. Wat gebeurt met de bijdragen die de werkgevers ondertussen hebben gestort voor opleidingen?

Sommigen beweren dat er ook een probleem kan ontstaan met de definitie. Wanneer is een materie Vlaams en wanneer federaal? Er is een loonmarge van 7 procent. Sommige sectoren beslissen om die uit te keren in een eenmalige loonsverhoging. In dat geval gaat het duidelijk om een federale aangelegenheid, want het is een loonskwestie. Wat gebeurt er echter als wordt beslist om de loonmarge volledig aan vorming te besteden? Vorming is een Vlaamse materie, maar de loonmarge wordt ervoor gebruikt en dat is een federale aangelegenheid. Hoe zal dat worden geïnterpreteerd, als een Vlaamse of als een federale aangelegenheid?

Bovendien is er ook het probleem van de concurrentievervalsing. Vermits de gewest- en gemeenschapsregeringen moeten instaan voor de algemeenverbindendverklaring van de CAO's die in een federale structuur werden afgesloten, is het niet uitgesloten dat een CAO in Vlaanderen wel, maar in Brussel of Wallonië niet algemeen verbindend wordt verklaard. Dat houdt in dat de loonkost voor alle Vlaamse werkgevers verhoogt, maar niet voor de werkgevers uit andere delen van het

land. Daardoor zou concurrentievervalsing kunnen ontstaan.

Ondertussen wordt gesuggereerd dat het advies van de Raad van State kan worden betwist. De raad zou zich vergissen omdat hij zich op de inhoud van de CAO's baseert om te beslissen of de materie Vlaams of federaal is, terwijl het algemeen verbindend verklaren volledig los moet staan van de inhoud van de afspraken, omdat het louter te maken heeft met de procedure en het overleg. Van een CAO wordt zo'n reglement gemaakt dat kracht van wet heeft. Dat alles staat echter los van de inhoud. De algemeenverbindendverklaring blijft een federale materie. Op die basis wordt nu overwogen om naar het Arbitragehof te stappen met het ontwerp van decreet.

Mijnheer de minister, mijn vragen beperken zich tot de wijze waarop u de CAO's die zowel Vlaamse als federale aangelegenheden bevatten, algemeen verbindend zult verklaren, de situatie van de CAO's die Vlaamse materies bevatten, maar in het verleden werden goedgekeurd door de federale regering, de kwestie van de loonmarge die wordt gebruikt voor vorming en het probleem van de concurrentievervalsing.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Laurys, u wijst op een nieuwe juridische creativiteit die wordt aangewend om aan te tonen dat de Raad van State zich zou hebben vergist. De Raad van State gaat echter terecht uit van de inhoud. In onze staatsstructuur, zowel volgens de Grondwet als volgens de bijzondere wet, is de bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat en de gewesten en gemeenschappen een inhoudelijke verdeling. In onze structuren is de wijze waarop iets wordt gedaan, niet bepalend voor de bevoegdheid. Stellen dat de handeling van de algemeenverbindendverklaring losstaat van de inhoud, is stellen dat ze losstaat van de bevoegdheid, want de bevoegdheid is per definitie inhoudelijk. Dat is waar de Raad van State in zijn zeer helder en beknopt advies van uitgaat.

Tot die uitspraak werd in de rechtsleer in heel voorzichtige bewoordingen voortdurend de redenering gemaakt dat de algemeenverbindendverklaring een federale bevoegdheid was, terwijl het een formele handeling was die losstond van de inhoud. Daarom heeft de Raad van State gezegd dat er een

Landuyt

onderscheid moet worden gemaakt tussen overeenkomsten tussen individuen of organisaties, zoals de collectieve arbeidsovereenkomsten tussen de bedrijven of de werkgeversorganisaties en de werknemersorganisaties, en die tussen overheden. Niemand kan in onze rechtstaat mensen beperken in het afsluiten van overeenkomsten. Dat staat los van de bevoegdheid van de autoriteit.

Nu zegt de Raad van State dat de taak van de autoriteit begint bij de van de eigenlijke overeenkomst losstaande rechtshandeling waarmee wordt vastgelegd dat de inhoud van de overeenkomst voor haar geldt als wet, of in de toekomst als decreet. Dat is de algemeenverbindendverklaring. Die rechtshandeling kan maar rechtmatig worden gesteld als het gaat om een materie die behoort tot de eigen bevoegdheden.

Er zijn dan ook bepalingen in diverse collectieve arbeidsovereenkomsten die op ongeldige wijze bij KB algemeen verbindend zijn verklaard, omdat bepaalde clausules in die overeenkomsten handelden over gewest- of gemeenschapsmateries. Vanaf de verdeling van de bevoegdheden zijn die clausules niet op geldige wijze algemeen verbindend verklaard.

Een tweede conclusie van de Raad van State is dat de gewesten en gemeenschappen deze clausules algemeen verbindend zouden moeten verklaren maar dat vandaag niet kunnen doen omdat ze er nog geen basis voor hebben gelegd. Er is namelijk een regeling nodig van die bevoegdheid bij decreet. Dat is wat we nu doen, en wat de Raad van State terecht heeft genoemd.

Als gevolg van de stelling dat de KB's waarbij de CAO's algemeen verbindend worden verklaard, die dateren van na de bevoegdheidsverdeling, niet rechtsgeldig zijn voor de clausules die raken aan gemeenschaps- en gewestmateries, kunnen de werkgevers zich in individuele situaties onttrekken aan verplichtingen waarvan ze voordien dachten dat ze wet waren. Voor de rechtbank die hen die verplichtingen wil opleggen, kunnen ze terecht het argument gebruiken dat het gaat om een element van een overeenkomst die niet op geldige wijze algemeen verbindend is verklaard, zodat ze zich er niet aan moeten houden. Het niet respecteren van die clausules is dan immers geen wetsovertreding en kan niet burgerlijk of strafrechtelijk worden bestraft. De zwakte van de huidige algemeen verbindend verklaarde CAO's is dus dat bepaalde clausules en verplichtingen niet kunnen worden afge-

dwongen. We kunnen alleen maar hopen dat niemand het zover laat komen.

In Vlaanderen hebben we ervoor geopteerd het sociaal overleg maximaal te respecteren. We willen de gaten in het net dichtten door de overeenkomsten die handelen over Vlaamse gewest- of gemeenschapsmateries, zelf algemeen verbindend te verklaren. Ik begrijp niet hoe mensen die het sociaal overleg genegen zijn, daartegen gekant kunnen zijn.

Ik begrijp wel dat het een praktische organisatie vergt, maar daarin voorziet de staatsstructuur ook. Een artikel in de bijzondere wet stelt dat instanties van gemeenschappen, gewesten en federale overheden overleg moeten plegen als een en ander praktisch moet worden geregeld.

De praktische regeling die we bijvoorbeeld voor het tijdskrediet hebben uitgewerkt, namelijk dat de CAO's naar de federale administratie gaan, en van de federale administratie naar de Vlaamse komen, is een voorbeeld van hoe we de situatie het eenvoudigst kunnen oplossen. De sociale partners sluiten hun overeenkomsten verder af zonder zich te hoeven inlaten met de kwestie of het nu een federale bevoegdheid is, dan wel een gewest- of een gemeenschapsbevoegdheid. Ze sturen ze door naar de normale administratie via de Nationale Arbeidsraad, enzovoort.

Wij zorgen voor een afspraak dat de teksten worden doorgestuurd naar de Vlaamse administratie, die dan een screening kan maken. Als er bij die screening, die door beide overheden wordt gemaakt, blijkt dat er bevoegdheidsconflicten zijn, dan kan dat probleem door de overheden onderling worden geregeld, zonder een verstoring van het sociaal overleg.

We kunnen zelfs op zeker spelen door ervoor te zorgen dat de CAO in geval van twijfel algemeen verbindend wordt verklaard op beide niveaus. Dat biedt de sociale partners de garantie dat de overheden niet naast of tegen hun overeenkomsten werken. Hun afspraken mogen niet doorkruist worden door initiatieven van de overheid. Daar waren ze namelijk altijd bezorgd over. Het is de bedoeling dat we dat op het Vlaams niveau veel beter kunnen respecteren.

Een voorbeeld van de verdeling van de bevoegdheden tussen de gemeenschappen en de federale overheid is de opleiding. Als in een CAO wordt overeengekomen dat een bijdrage ten belope van een bepaald percentage van de brutowedde naar

Landuyt

opleidingsactiviteiten gaat, dan is dat een federale afspraak, want het gaat om de arbeidskost, een federale materie. Als wordt overeengekomen dat bedrijven zullen instaan voor bepaalde specifieke opleidingen voor hun personeel, en daartoe zullen voorzien in de nodige organisatie, dan is dat een gemeenschapsmaterie.

Eenzelfde toepassing kunnen we maken voor de verdeling tussen gewest en federale overheid omtrent het mobiliteitsprobleem. Als het gaat om de bijdrage naar aanleiding van de uitbetaling van de wedden, dan is het een federale materie. Als het gaat om een specifieke invulling, dan is het een gewestmaterie.

Dat criterium maakt het onderscheid even gemakkelijk als dat tussen een wet en een decreet dat we dagelijks maken. Het is onnodig te stellen dat het plots moeilijk is een onderscheid te maken tussen de bevoegdheid van de minister van Arbeid op Belgisch niveau en die van de minister van Werkgelegenheid op Vlaams niveau. We zijn daar dagelijks mee bezig. Nu en dan zijn er grensgevallen, en dan plegen we overleg.

Het probleem van de algemeenverbindendverklaring door de bevoegde overheid is niet moeilijker en niet gemakkelijker dan het onderscheid tussen de bevoegdheden van de minister van Arbeid, en die van de minister van Werkgelegenheid, en eventueel van Onderwijs.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid : ik heb niet gezegd dat de Raad van State zich heeft vergist. Ik stel vast dat andere eminente juristen, ook van het federaal ministerie, zeggen dat men de rechtspraak aan het opdoeken is. Deze mensen stellen dat een algemeenverbindendverklaring louter te maken heeft met het sociaal overleg en het veralgemenen ervan en dat dat het criterium is om te zeggen of het nu een Vlaamse of federale aangelegenheid is.

Ik stel alleen maar vast dat die betwisting er is. Wie ben ik om te zeggen wie gelijk heeft ? Duidelijk is het alleszins niet. Ik blijf bij mijn eerste vraag : hoe zit het met de CAO's die eigenlijk dubbele materies betreffen ? Hoe gaat men dat onderscheid maken ? Juridisch kan een CAO niet gedeeltelijk algemeen verbindend worden verklaard. Het is niet mogelijk om én de federale én de Vlaamse rege-

ring dezelfde CAO's algemeen verbindend te laten verklaren.

Er blijft ook nog het probleem van de concurrentievervalsing, want het is wel mogelijk dat bijvoorbeeld Brussel en Wallonië een en ander niet algemeen verbindend verklaren. Het is ook mogelijk dat alleen de werkgevers die de CAO ondertekend hebben of lid zijn van een ondertekenende organisatie gebonden zijn en al de rest vrij een individueel contract kan afsluiten, terwijl bijvoorbeeld Vlaanderen wel met een algemene regeling zit. Dit zou een scheef trekking van de arbeidsvoorwaarden in de twee gewesten tot gevolg kunnen hebben.

Minister Renaat Landuyt : De bezorgdheid van de werknemersorganisaties, of vertegenwoordigers ervan, voor concurrentievervalsing is ontroerend als men het bekijkt vanuit de werkgeverszijde. De cultuur van de werknemersorganisaties is altijd zo geweest dat ze blij waren met een voorhoede in sociale verworvenheden, want die kan worden overgeplant naar anderen. Nu zijn ze bezorgd dat sociale verworvenheden te groot zouden worden ! Het is de eerste keer in de geschiedenis van de vakvereniging dat die redenering wordt gevolgd. Stel u voor dat die redenering wordt toegepast op het Europees niveau, dan worden dezelfde vertegenwoordigers van werknemers voor het eerst in de geschiedenis verdedigers van het feit dat we beter zouden wachten tot Spanje en Portugal evenveel sociale rechten hebben als in Vlaanderen om ze hier nog te verbeteren.

Het moet me van het hart dat de wereld helemaal op zijn kop werd gezet naar aanleiding van een zeer onschuldig initiatief van deze regering, waarin ze het sociaal overleg maximaal wenst te vrijwaren. Het onderscheid tussen het Waalse Gewest en het Brussels Gewest of de Franse Gemeenschap en Vlaanderen komen we permanent tegen bij iedere beslissing die we nemen bij decreet. Stel u voor dat we het openbaar vervoer niet zelf zouden mogen regelen, dat zou tegen de staatshervorming ingaan. Stel u voor dat op het vlak van de sociale rechten de staatshervorming niet meer telt en we voor het eerst in de sociale geschiedenis de snelheid van de traagste moeten aannemen. Stel u voor dat de banksector iedere keer had moeten wachten op de textielsector. Dit is een zeer asociale redenering en heel nieuw voor de woordvoerders van vakverenigingen. Ik begrijp wel dat de structuren van de organisaties enigszins onder druk staan, maar structuren zijn zoals oude vormen en gedachten : men moet daar afstand van kunnen doen als dat in het belang is van de mensen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de werkloosheid bij allochtonen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de werkloosheid bij allochtonen.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag is niet ingegeven door de gedachte dat er nog geen aandacht zou zijn voor dit thema, want die indruk zou eventueel kunnen ontstaan.

Toch vond ik een aantal fenomenen uit de pers voldoende ernstig om er nog een extra vraag over te stellen. Begin mei maakten verschillende media melding van cijfers die u hebt gepresenteerd en waaruit kan worden afgeleid dat allochtonen nog zwaarder worden getroffen door de economische crisis dan autochtonen. Niets nieuws onder de zon, helaas. Het aandeel van de groep niet-Europese werkzoekenden steeg van 21.460 mensen of 13 procent in maart 2000, naar 27.636 of 15,8 procent in maart 2002. In de krant zegt u daarover : ‘Het aandeel van de allochtonen in de groep van werkzoekenden is gestegen, wat erop wijst dat ze sterker worden getroffen door de economische conjunctuur.’

U geeft aan dat u het nodig vindt om uw doelgroepenbeleid ten aanzien van allochtonen voort te zetten, en u zegt daarover : ‘niet door voordelen te scheppen, maar door alert te blijven en bedrijven erop te wijzen dat er bij allochtonen meer opgeleid volk te vinden is dan we denken.’ Ik kan met deze uitspraak helemaal akkoord gaan.

Het beleid zoals het door u is uitgetekend en wordt gevoerd, sluit echter helemaal niet uit dat allochtonen onderhevig blijven aan die economische conjunctuur en eigenlijk speelbal zijn van hoe het economisch gaat en staat. Voorziet u in concrete maatregelen tegenover dit speelbaleffect van deze groep, en welke zijn dat eventueel ?

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met het doelgroepenbeleid dat de minister voert en wil voortzetten, staat de overheid na drie jaar nog geen stap verder. Het gaat zelfs achteruit. De cijfers die mevrouw Van Den Heuvel aangeeft, duiden aan dat in tegenstelling tot wat de minister beoogt, we meer allochtonen in de werkloosheid terugvinden dan tevoren.

Daar kunnen heel wat redenen voor worden aangehaald. Er is het fabeltje van de racistische Vlaamse werkgever. Ik wil niet ontkennen dat er hier en daar wel eens iemand te vinden is die bepaalde mensen niet op zijn werkvloer wil. De impact van deze quantité négligeable op de totale werkloosheid is evenwel totaal onbeduidend. Deze groep is gewoon te klein om de statistieken te beïnvloeden. De meerderheid der Vlaamse werkgevers wil gewoon een goed draaiend bedrijf.

Er wordt vaak gezegd dat de allochtonen niet goed zijn opgeleid. We kennen het onderwijssysteem nochtans zeer goed. Geen enkele school sluit leerlingen op een of andere manier uit. Ik vind het trouwens een goede zaak dat iedereen toegang heeft tot elk onderwijsniveau. Er wordt ook vaak gezegd dat de allochtonen een achterstand op het vlak van de talenkennis hebben. In Vilvoorde wonen veel Spanjaarden. Die mensen zijn in de jaren zestig naar hier verhuisd. Er is toen geen enkel programma opgezet om hun taalvaardigheid te bevorderen. Ze hebben zichzelf moeten behelpen. Na een generatie is deze groep volledig geïntegreerd. In Vilvoorde maken de Spanjaarden deel uit van het sociaal-cultureel leven. Onder hen bevinden zich dokters, advocaten en politici. Ondanks hun taalachterstand hebben de Spanjaarden zich volledig geïntegreerd. Volgens mij is de achterstand van de allochtonen op de arbeidsmarkt vooral te wijten aan het feit dat de minister de doelgroep op geen enkele wijze responsabiliseert. Hij houdt geen stok achter de deur. Hij neemt geen maatregelen om de doelgroep aan te sporen.

In de praktijk betekent dit dat we eigenlijk tweemaal voor die mensen betalen. Hoewel ze niets opleveren, betalen we allerlei projecten. Bovendien betalen we de werkloosheidsuitkering van al die werklozen. De Vlaming vraagt zich terecht af wat er met zijn belastinggeld gebeurt. Dit zorgt voor een maatschappelijke wrevel die we best kunnen missen.

Van Goethem

Ik zou het hier nog even over mijn stokpaardje willen hebben. Er is nog nooit een degelijke, objectieve studie over het fenomeen van de allochtone werkloosheid uitgevoerd. Bij zo'n studie, die moet aantonen waar het nu net fout loopt, mogen we onze verantwoordelijkheden niet uit de weg gaan. We moeten ook vragen over de werkbereidheid durven stellen. Eens een dergelijke studie is uitgevoerd, kunnen we ten aanzien van deze doelgroep een specifiek beleid voeren.

Hebt u een zicht op de werkbereidheid bij de doelgroep, mijnheer de minister? Hebt u er enig idee van wat drie jaar gelijkkansenbeleid aan de Vlaamse belastingbetalers heeft gekost? Aangezien de vorige spreker dit al heeft toegelicht, wil ik hier geen vragen over de resultaten van het beleid meer stellen.

De voorzitter: Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt: Mijnheer de voorzitter, mijns inziens zijn de vorige sprekers het er allebei over eens dat allochtonen de eerste klappen krijgen wanneer de economische conjunctuur daalt. Dit fenomeen wordt door iedereen erkend.

Volgens een van de vorige sprekers ligt de schuld blijkbaar bij de allochtonen zelf. Blijkbaar wil hij dat ik de allochtonen hiervoor zou straffen. Ik zou in dit verband graag even verwijzen naar een discussie die we hier al meermaals hebben gevoerd. Ik kan enkel optreden binnen mijn bevoegdheden. Zelfs als ik het zou willen, zou ik als Vlaams minister niet aan de uitkeringen van de allochtonen kunnen raken. Aangezien stokslagen niet meer worden toegediend, is dit tenslotte de enige mogelijke sanctie die het beleid kan treffen. Op die manier zou het inkomen als een stok achter de deur kunnen fungeren. De VDAB voert een duidelijk beleid ten aanzien van alle werkonwilligen. De VDAB verwijst hen door naar de enige bevoegde instantie die sancties kan treffen, namelijk de RVA. Aangezien de RVA momenteel over een grotere variatie aan sancties beschikt, kunnen momenteel maatgericht sancties worden getroffen dan vroeger.

Blijkbaar ligt de economie aan de grondslag van de bestaande problemen. Die vaststelling geldt evenwel ook voor de jonge, blanke, hooggeschoolde man, die, bij een vertraging van de economische groei, als eerste weer in de werkloosheidscijfers opduikt. Op basis hiervan zou ik zelfs kunnen zeggen dat de jonge, blanke, hooggeschoolde man het slachtoffer van onze economie is.

We bevinden ons allemaal in dezelfde situatie. We moeten de wereldeconomie ondergaan. Misschien dromen we allemaal nog van het Sovjet-Russische model, waarin de economie door de politiek werd bestuurd. De geschiedenis toont evenwel aan dat dit model in de praktijk niet werkt. We moeten proberen er in een mondiale economische context toch nog het beste van te maken.

De Vlaamse overheid, die bevoegd is voor de arbeidsbemiddeling en voor de beroepsopleidingen, probeert oog te hebben voor alle groepen die het moeilijk hebben. Uit vele studies blijkt dat de allochtonen een van die groepen vormen. Volgens mij zijn er al voldoende studies over de positie van de allochtonen op de arbeidsmarkt uitgevoerd. Ze tonen allemaal aan dat het aandeel van de allochtonen in de werkloosheidscijfers zeer groot is in verhouding tot de rest van de bevolking. Blijkbaar zijn hier mechanismen aan het werk die niets met de studies, de vaardigheden of de werkbereidheid van deze groep te maken hebben. Ik heb in mijn antwoord op een vorige interpellatie trouwens al eens naar deze studies verwezen. Van 1993 tot en met 2000 zijn verschillende studies over de precaire arbeidsmarktsituatie van allochtonen uitgevoerd.

Wat het aanbod betreft, wordt vaak over een relatieve achterstand inzake opleidingsniveau, opleidingskeuze en taalvaardigheid gesproken. De manier waarop de ouders worden begeleid, leidt er soms toe dat ze vanuit hun eigen vooroordelen hun kinderen een te grote bescheidenheid meegeven. Hierdoor kiezen ze vaak een verkeerde opleiding. Het taalprobleem geldt uiteraard vooral voor de allochtonen die hier nog niet lang zijn.

Wat de vraag betreft, gaat het niet zozeer om racisme, maar om ingewikkelde discriminerende mechanismen. Dit kan onder meer iets te maken hebben met de sfeer op de werkvloer. We hebben hetzelfde meegemaakt bij het aanwerven van vrouwen. Op basis van een eenvoudig argument als on-aangepast sanitair op de werkvloer zijn mannen en vrouwen in vele gevallen niet gelijk behandeld. Eenvoudige investeringen hebben de vlottere aanwerving van vrouwen mogelijk gemaakt. In verband met allochtonen gaat het vooral om de omgang met andere culturen en gebruiken. We moeten proberen hier respect voor op te brengen. We mogen niet vergeten dat onze eigen gebruiken veel beter in de wetgeving en in de dagelijkse omgang vervat zitten.

Het is dus een mix van problemen. We proberen na te gaan wat de beste manier is om die problemen aan te pakken. In de eerste plaats moeten we er

Landuyt

aan de aanbodzijde voor zorgen dat de mensen uit die groep, dus de allochtonen zelf, een zeker vertrouwen hebben om die stap te zetten. Ze moeten er dus van overtuigd zijn dat het de moeite waard is om op een vacature te reageren.

Op het vlak van het onderwijs moeten we ervoor zorgen dat de ouders beter begeleid worden in het besef dat hun kinderen voldoende studies aankunnen die nuttig zijn. Dat is natuurlijk niet mijn bevoegdheid, maar die van minister Vanderpoorten en van de vele gemeenten die daarvoor inspanningen leveren.

Wat kan ik dan doen ? Ik heb een akkoord met de zogenaamde zelforganisaties van Turken, Marokkanen en Italianen om een strategie uit te werken. Ze moeten hun eigen mensen, en vooral hun eigen jongeren, ertoe aanzetten om te solliciteren omdat ze wel degelijk in aanmerking kunnen komen voor een job.

Hoe kunnen we daarnaast dan nog iets doen om in te spelen op die voorzichtig discriminerende situatie aan de zijde van de vacatures, dus aan de zijde van de werkgevers ? Hoe pakken we dat aan ?

Ik verwijs in dit verband naar een conflict met een interimbureau enige tijd geleden. Dat bureau stelde dat het verplicht was om te discrimineren omdat de concurrenten het ook deden. Naar aanleiding van dat conflict hebben we met de volledige sector de afspraak gemaakt dat ze dezelfde brief schrijven naar hun klanten om te stellen dat ze op bepaalde discriminerende vacatures niet kunnen ingaan. De klant wordt dus duidelijk gemaakt dat hij de vacature anders moet opstellen, omdat het interimbureau hem anders niet kan helpen. De hele sector heeft zich daartoe verbonden. Ik beschik in dit verband dan over het volgende wapen. Als de interimbureaus dat akkoord niet naleven, voldoen ze niet meer aan de vereisten voor een vergunning. Ze zijn immers verplicht om iedereen op eenzelfde manier te behandelen.

We zullen daar met de sector zelfs nog verder in gaan. We zijn de personeelsleden van de verschillende interimbureaus en bemiddelingsbureaus aan het leren die discriminerende situaties te detecteren. Er zullen vuistregels komen, waarop ze zich kunnen baseren om hun klanten te laten weten dat ze hun vraag anders moeten formuleren omdat ze anders een groep uitsluiten. Trouwens, in bepaalde situaties moeten we dit zelfs doen inzake discriminatie ten opzichte van vrouwen. Hoe dan ook, we

zijn ook daar de deur aan het sluiten voor discriminerende vragen.

Ondertussen hebben we een akkoord met vakbonden en werkgevers om deze aangelegenheid per bedrijf te regelen. Het is de bedoeling dat die bedrijven een planning maken. Ze moeten leren anders omgaan met vacatures, en deze niet meer altijd in het parochieblad zetten, maar ook in het blad van andere organisaties. Ze moeten hun vacatures richten op diverse groepen. Ze weten dat ze daarmee een nieuw publiek aanspreken zodat ze hun openstaande vacatures kunnen invullen. Ze zullen van elkaar leren hoe ze in hun bedrijf met een aantal zaken kunnen omgaan, bijvoorbeeld inzake het respect voor bepaalde feestdagen.

We willen uitzoeken hoe we op de werkvloer een aantal misverstanden uit de weg kunnen ruimen. Daarvoor heb ik zelfs een apart akkoord met de vakbonden. Hoe pakken we dit aan ? De vakbondsvertegenwoordigers in het bijzonder, die een beetje de sociaal assistent of de pastoor zijn voor hun collega's, willen we zeer alert maken op lichte vormen van onverdraagzaamheid, die ervoor zorgen dat bedrijven, zonder dat het daar echt goed wordt beseft, mensen buitenwerken. We maken dus iedereen bewust van die situaties binnen een bedrijf.

Wat is er nog nieuw ? Dankzij de steun van het Vlaams Parlement is er nu een decreet op de gelijke behandeling of op de evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Dit decreet geeft ons nu een stok : een wettelijke basis om iedereen op de arbeidsmarkt te dwingen geen criteria te gebruiken die niet te maken hebben met de kwaliteit of kundigheid van de arbeider. Als men andere criteria gebruikt, riskeert men vergunningen te verliezen of riskeert men beboet te worden. Dat is dus nieuw. Met dit decreet in de hand gaan we alle bestaande afspraken met de organisaties actualiseren. Nu is er immers een wettelijk dwingend kader om dit te doen. We zetten nu nieuwe stappen aangezien de economische toestand anders is dan twee jaar geleden. Met een krappe arbeidsmarkt is het gemakkelijker om iedereen tot goedheid te bekeren. Hoe doet men dat in een situatie waar de economie iets minder vlot gaat ? Dat wettelijk kader is er net op tijd. Dat is het eerste punt.

Dan is er nog een tweede punt. Ik koppel nu mijn bevoegdheid om uitzonderingen toe te staan in individuele situaties inzake economische immigratie aan een vereiste van opleiding of van aanwerving van allochtonen die hier wettig in het land zijn. Men vraagt voortdurend om vreemdelingen aan te

Landuyt

werven in Vlaanderen omwille van het feit dat ze direct klaar zijn voor het werk en men ze zelf niet moet opleiden. Als ik vind dat een situatie voldoende uitzonderlijk is, koppel ik dat desalniettemin aan een voorwaarde om in te spelen op een vorderingsactiviteit of aanwerving van allochtonen die hier al lang werk zoeken.

Dan is er nog een derde nieuw feit. We gaan nog eens extra investeren in taalopleidingen voor allochtonen, omdat uit de verrichte experimenten blijkt dat dit een zeer efficiënt systeem is. Zodra ze de taal kennen, kunnen ze vlotter aan het werk, en kan ook de werkgever met een geruster geweten met het oog op de veiligheidsreglementeringen mensen tewerkstellen.

We gaan dus inderdaad een tandje bijsteken inzake onze politiek tegenover allochtonen, omdat we iets minder dan twee jaar geleden de wind vanachter hebben.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil toch even het volgende zeggen. Toen ik de uiteenzetting van de heer Van Goethem hoorde, vroeg ik me even af of ik er wel goed aan heb gedaan om deze vraag te stellen. Anderen krijgen dan immers de gelegenheid om telkens weer hetzelfde verhaal te brengen. Mijnheer Van Goethem, u mag dat uiteraard doen, maar ik vind uw analyse toch wel erg eenzijdig. U legt de verantwoordelijkheid enkel bij de allochtonen zelf en nooit bij diegenen die hen moeten aanwerven.

Mijnheer de minister, ik ben dan ook zeer verheugd over uw antwoord. Ik vind het goed dat u zelfs nog een tandje bijsteekt. Misschien is het jammer dat we in het decreet dat hier – ook door mij – is goedgekeurd, niet nog even verder hebben kunnen gaan, omdat een belangrijk gedeelte van het bedrijfsleven nog buiten het decreet valt. Ik denk dan aan een heel aantal gewone bedrijven en organisaties. Het is misschien wel moeilijk alle bedrijven aan te spreken, maar het is wel zo. Hoe dan ook, mijnheer de minister, ik dank u nogmaals voor uw antwoord.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mevrouw Van Den Heuvel, misschien hebt u niet echt goed geluisterd, of misschien heb ik me slecht uitgedrukt. Ik leg de volledige verantwoordelijkheid niet bij de doelgroep in kwestie. Ik weiger echter ook de volledige verantwoordelijkheid te leggen bij de werkgevers. Er is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Net zoals ik ruiterlijk toegeef dat er inderdaad discriminerende werkgevers zijn, vind ik dat we ook onder ogen moeten durven zien dat er hier allochtonen rondlopen die het aan werkbereidheid ontbreekt. Dat weet u net zo goed als ik. We moeten die twee groepen onder ogen durven te zien. We moeten voor die twee groepen maatregelen nemen. Daar ben ik het volledig mee eens.

Ik vind wel het volgende jammer. We hebben een heel overzicht gekregen van alle maatregelen die de minister heeft uitgewerkt. Ik twijfel niet aan zijn goede bedoelingen, maar de realiteit is een stijging van de werkloosheid tussen maart 2000 en maart 2002. Die stijging is groter bij allochtonen dan bij Vlamingen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de beperkte veiligheidsmaatregelen in Belgische hotels

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de beperkte veiligheidsmaatregelen in Belgische hotels.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, TestAankoop luidt de alarmbel met betrekking tot de brandveiligheid in hotels. Uit een onderzoek dat TestAankoop bij een tachtigtal Europese, waaronder 17 Belgische hotels heeft uitgevoerd, blijkt dat de toestand bijzonder verontrustend is. Het zou in onze hotels bijzonder slecht gesteld zijn met de veiligheidsinfrastructuur.

TestAankoop luidt letterlijk en figuurlijk de alarmbel omdat de brandveiligheid en -preventie, maar ook de evacuatiemogelijkheden meer dan te wen-

Merckx-Van Goey

sen overlaten. Een brand in één van die hotels zou op een echte ramp kunnen uitdraaien.

De situatie is dus bijzonder verontrustend. Van de 17 geïnspecteerde hotels kregen er amper twee een quotering hoger dan de middelmaat, en voor elf is er zelfs een barslecht rapport opgesteld. De gebreken situeren zich op verschillende vlakken. Er zijn niet alleen structurele problemen die te maken hebben met het concept van het gebouw zelf, maar er zijn ook nalatigheden van het hotelmanagement. Alle hotels die bezocht werden, hadden nochtans een wettelijke vergunning.

Sta me toe enkele mankementen aan te halen die ik gehaald heb uit het verslag van TestAankoop.

‘De meeste hotels zijn uitgerust met lange gangen die niet voorzien zijn van een compartimentering met brandwerende deuren. Daardoor krijgen rook en vuur bij een ramp vrij spel. [...] De trappenhuisen hebben vaak geen ramen. In de zeldzame gevallen dat die er wel zijn, kunnen die meestal niet worden geopend. Daardoor kan rook bij brand niet wegtrekken. [...] In gangen, inkomhallen en restaurants zijn brandblussers vaak afwezig. Het gevolg bij brand hoeft niet verder uitgelegd te worden. [...] Heel wat hotels zijn uitgerust met houten trappen of houten afwerkings-elementen rond de nooduitgang. Bij brand zitten de toeristen bijgevolg als ratten in een val opgesloten. [...] Niet alle verdiepingen beschikken over twee afzonderlijke nooduitgangen. Voor toeristen die hun weg in het hotel niet goed kennen, wordt het hotel aldus herschepen in een doolhof’.

En zo kan ik nog veel citaten geven. Ik denk bijvoorbeeld nog aan het feit dat een trappenhuis vaak wordt gebruikt als opslagruimte voor stoelen, terrasmeubelen, afval of schoonmaakmateriaal. Ook daardoor wordt een mogelijke ontsnappingsroute herschepen in een hindernissenparcours. Ik denk ook aan het feit dat in heel wat kamers geen evacuatieplan te vinden is, waardoor de hotelgasten het in geval van brand maar zelf moeten uitzoeken. Nooduitgangen hebben vaak geen noodverlichting. In geval van paniek is oriëntatie dan zo goed als uitgesloten.

Opmerkelijk is dat alle gecontroleerde hotels over een vergunning beschikken, wat erop wijst dat een en ander grondig fout loopt. Er bestaat nochtans een strikte wettelijke reglementering voor hoteluitbaters. Hoteluitbaters die er zich niet aan houden, verliezen hun vergunning. Een en ander betekent

dat er iets aan de controle door de brandweer schort. Daarnaast schort er ook iets aan de erkenningsprocedure, een bevoegdheid van de burgemeesters. Iedereen weet dat hotelgasten sowieso een boeiende uitdaging zijn voor de plaatselijke middenstand. De kans is dan ook groot dat dit één van de belangrijkste motieven vormt om de erkenning dan toch maar af te leveren.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van het onderzoek en van deze problematiek en hoe denkt u die te verhelpen? De wetgeving inzake brandveiligheid is vrij strikt. Hoe kan het dan dat de meeste hotels, die nochtans over een vergunning beschikken, blijkbaar niet in orde zijn met die wetgeving? Kunt u ons iets meer zeggen over de geldigheidsduur van de attesten?

Ik moet wel zeggen dat in het onderzoek van TestAankoop ook vermeld wordt dat de Belgische wetgeving minder strikt is dan de normen die door de inspecteurs van TestAankoop bij hun quotering werden gehanteerd. Valt daar iets uit te leren? Moeten we die strengere normen overnemen of houden we het bij de onze?

Dit probleem doet zich trouwens niet alleen in hotels voor. Ook cafés en restaurants hebben ermee te kampen. De controles door de brandweer gebeuren echter op een aangekondigd tijdstip. Als de uitbater ervoor zorgt dat alles dan in orde is, is er geen probleem. Is er geen andere manier om regelmatige controles in de horeca uit te voeren? Op onverwachte momenten? Net zoals dit nu door de voedselinspectie gebeurt bijvoorbeeld?

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, ik ben een beetje verwonderd over de zwart-witneer van de woorden van mevrouw Merckx. Zij geeft de indruk dat uit de studie van TestAankoop zou blijken dat alle Belgische hotels zo goed als onveilig zouden zijn. Als voorbeeld van de onveiligheid verwees ze naar de houten trappen. Welnu, indien dat een criterium zou zijn, dan mag bijvoorbeeld 80 à 85 percent van de Engelse hotels als onveilig worden beschouwd. In de historische Engelse hotels zijn het immers precies die houten trappen die voor de charme en de aantrekkingskracht zorgen. Trouwens, beton is niet per se veiliger of houdt niet per se alles tegen. Denk maar aan de vreselijke brand die een paar jaar geleden in een modern Antwerps hotel gewoed heeft.

Mevrouw Merckx, ik kan uw bezorgdheid wel begrijpen in die zin dat men steeds alert moet blijven.

Ramoudt

We mogen echter niet zeggen dat België – en Vlaanderen in het bijzonder – niet over brandveilige hotels zou beschikken of dat onze hotels een groter risico zouden inhouden. Ik meen zelfs te mogen stellen dat we op dat vlak vrij goed scoren.

TestAankoop wordt vaak bestempeld als de verteller van de waarheid. Toch heb ik soms vragen bij de werking van TestAankoop. Door andere criteria te hanteren komt deze organisatie tot een ander besluit dan de brandweer. Nochtans weet ik dat de Belgische brandweer niet de soepelste of gemakkelijkste van Europa is, wel integendeel. De criteria die door de Belgische brandweer worden gehanteerd, zijn veel strenger dan die van onze buurlanden. Uw woorden stemmen me dus wat ongelukkig.

Het kan inderdaad niet dat een aantal hotels bepaalde veranderingswerken uitvoert zonder de controlerende overheid daarover te informeren. Er moet misschien op een andere manier worden gecontroleerd. Ik zie echter het nut niet in van onaangekondigde controles. Ik denk niet dat een hoteluitbater vlug zijn houten trap zal vervangen door een stenen, omdat hij wel eens controle zou kunnen krijgen.

Ik herhaal dat ik de indruk heb dat we het erg goed doen in vergelijking met andere landen.

De voorzitter : Ik wil me ook aansluiten bij deze vraag om uitleg. Mijnheer de minister, in uw diensten zitten heel wat specialisten op het vlak van toerisme en hotelwezen. Kunnen ze een oordeel vellen over de representativiteit van het onderzoek ? Er werden tachtig hotels onderzocht in heel Europa. Op basis van welke criteria is dat gebeurd ? Er wordt in de toeristische sector veel aan labeling gedaan. Wat is de waarde daarvan ? Is er geen wildgroei ? Is het label representatief voor de veiligheid van het hotel ? Iedereen kent tot slot de impact van de burgemeester en van het onderzoek van de brandweer bij de toekenning van de vergunning. Heeft het gewest in het vergunningensysteem nog enige ruimte om iets aan de vergunning te wijzigen op het vlak van veiligheid ?

Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de studie van TestAankoop gaat over negen hotels in Vlaanderen. Dat kan de zaak al relativeren. Verder zijn de gebruikte criteria niet

de wettelijke die in Vlaanderen gelden. Ook dat kan de zaak relativeren.

Lang voor de publicatie in TestAankoop had ik zelf een rapport gevraagd. Twee dagen na het interpellatieverzoek heb ik dat toevallig ontvangen. Naar aanleiding van een conflict over een vergunning voor een hotel in Knokke-Heist, hadden we vastgesteld dat de reglementering inzake hotelvergunningen gekoppeld aan het attest van brandveiligheid misschien enige onvolkomenheden bevat. We konden geen vergunning geven aan dat hotel omwille van werken die gebeurd waren en omwille van het feit dat het oorspronkelijke brandattest niet verder werd gecontroleerd door de gemeente. Enkel op het moment dat er een nieuwe vergunning moest komen, konden we naar een nieuw attest vragen. We hadden daaruit de politieke les getrokken dat het goed zou zijn een screening te doen van de Vlaamse hotels. Voor een hotel met bijvoorbeeld een vergunning van tien jaar moet worden gecontroleerd of het oorspronkelijke brandattest nog actueel is.

We hebben de hotels geselecteerd die op 1 januari 2000 hun vergunning al tien jaar hadden. Dat bracht ons tot 58 hotels verspreid over 35 gemeenten. We hebben de burgemeesters aangeschreven in november 2001 met de vraag om te controleren of de brandveiligheid nog evenzeer was gegarandeerd als op het moment dat de vergunning werd verleend. Niet iedereen heeft meegewerkt. We hebben nu een zicht op de toestand in 46 hotels. De resultaten leren ons dat drie op de tien hotels in orde is. Voor zeven op de tien rijzen kleine of grote problemen. Ik zal uiteraard geen namen noemen, maar ik wil wel de vastgestelde inbreuken meedelen.

Ik zal die in negen puntjes onderverdelen. Een eerste inbreuk is er een tegen de uitbatingsvoorschriften. Dat geldt voor 29 hotels of 63 percent. Het gaat daarbij over gebrekkige of geen voorlichting aan het personeel en de gasten inzake brandpreventie, het niet naleven van periodieke brandoefeningen, geen huishoudelijk reglement terzake, geen of onvoldoende evacuatie- en oriëntatieplannen en gebrekkige instructies. Die vallen valt zeker te remediëren, maar ze zijn typerend voor de laksheid.

Een tweede soort inbreuk is het ontbreken van attesten in 26 hotels of 56 percent. Ze hebben geen attesten waaruit blijkt dat periodieke controles werden uitgevoerd op lichten, elektrische installaties, veiligheidsverlichting, verwarming, airconditioning, gasinstallaties, automatische detectie-installaties, brandbestrijding, enzovoort. De geregelde con-

Landuyt

troles blijken met andere woorden niet zo geregeld te gebeuren.

Een derde soort inbreuk heeft te maken met evacuatie en vluchtwegen en werd vastgesteld in 22 hotels of 48 percent. Het gaat om onaanvaardbare vluchtwegen omwille van slechte signalisatie, hindernissen en gebreken. In vier gevallen was er zelfs helemaal geen vluchtweg. In één geval was de trap niet toegankelijk. Een vierde soort inbreuken heeft te maken met een gebrekkige signalisatie inzake evacuatie en vluchtwegen, met name in 20 hotels of 43 percent. Het gaat om verkeerd aangebrachte en onvoldoende of ontbrekende pictogrammen.

De vijfde soort inbreuk vergt de grootste remediëring, met name de compartimentering. 13 hotels hebben gebreken op het vlak van verbindingsdeuren, tussen bijvoorbeeld de keuken en de logies, de stookplaats en de uitbating, de logies en de privé-vertrekken. Een zesde inbreuk heeft te maken met de stookplaatsen. In 12 hotels was die niet vrij en onvoldoende toegankelijk.

In veel gevallen worden ze gebruikt als bergplaats, is er onvoldoende verluchting of beschikt de deur niet over voldoende brandweerstand. De zevende inbreuk betreft de voorschriften voor bouwelementen. In acht hotels voldoen de gebruikte bouwmaterialen niet aan de minimale brandweerstand. Een volgende inbreuk betreft de brandbestrijding op zich. In zes hotels voldoet de wijze van opstelling van de brandblusapparaten niet aan de norm. De laatste soort inbreuken betreft diverse ontoereikende brandmeldinstallaties, manke veiligheidsverlichting, slechte toegangswegen en zo meer.

Drie op tien hotels zijn volledig in orde. Van de oudste hotels is 70 percent dus niet volledig in orde en 20 percent ervan kampt met een zeer groot probleem. De burgemeesters zouden die hotels het best snel een ander attest geven. In sommige gemeenten werd ondertussen al correct opgetreden. Zelfs tijdens de opmaak van het rapport, hebben een aantal burgemeesters hun verantwoordelijkheid al opgenomen. Ze stellen ons in staat om de vergunning in te trekken door een attest van niet-brandveilig af te leveren.

Alle burgemeesters die in november 2001 werden aangeschreven, zullen opnieuw een brief ontvangen met daarin alle bevindingen van de rapporten van hun eigen diensten. We zullen uitdrukkelijk vragen of ze het brandattest van de specifieke hotels kunnen herbevestigen. Zo niet, kunnen wij vol-

gens de regels van het spel reageren met een intrekking van de vergunning.

Bovendien zal de reglementering worden aangepast. Het oude reglement veronderstelt een regelmatige controle van het brandveiligheidsattest. Een aantal gemeenten doet dat ook, maar in te veel gemeenten blijft de bepaling dode letter. In ons eigen besluit zullen we ofwel een controlemechanisme moeten opnemen ofwel moet het brandveiligheidsattest worden beperkt in de tijd. Het is dus mogelijk dat we een termijn bepalen van vijf jaar en ondertussen controles uitvoeren in de oudere hotels. Nu werden immers alleen de hotels gecontroleerd die langer dan tien jaar over een vergunning beschikken. De controles moeten worden uitgebreid zodat alle categorieën systematisch worden onderzocht.

Veel kan worden hersteld. In vele gevallen is het al voldoende dat de uitbater zich bewust is van de inbreuken om een einde te maken aan de laksheid. Een aantal andere hotels zullen moeten investeren in het belang van de sector, maar nog meer in het belang van de veiligheid van de gasten.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, collega's, het signaal komt niet van mij, maar van TestAankoop. Het verwonderde me dat de minister nog niet had gereageerd op de bevindingen die in het tijdschrift worden vermeld. Ondertussen begrijp ik waarom hij niet met een eenvoudige slagzin heeft gezegd dat het slechts over negen hotels in Vlaanderen gaat en de toestand dus gunstig is. Mijn vraag was echt bedoeld om de minister de kans te geven om in te gaan op de problemen die terecht worden aangekaart in het rapport van TestAankoop.

Aan mijnheer Ramoudt wil ik opmerken dat heel wat collega's bondgenoten zijn van de toeristische sector in de ruimste betekenis. We moeten vooral onthouden dat veel kan worden geredieerd als de wil daartoe bestaat en de uitbaters bereid zijn tot investeringen.

Mijnheer de minister, uit het verslag dat u gaf over het rapport blijkt dat het nodig is om duidelijkheid te verschaffen over de normen. U hebt er goed aan gedaan om te kiezen voor een samenwerking met de burgemeesters. Ik had wel graag vernomen hoe u de niet-meewerkende burgemeesters en colleges ertoe zult aanzetten om hun tweede kans te benutten. U hoeft daarvoor geen namen te noemen. (*Rumoer*)

Merckx-Van Goey

Ik zou graag vernemen op welke wijze u ze – misschien met wat meer dwang – tot medewerking kunt aanzetten.

U stelde ook dat het nodig is om de reglementering aan te passen. Ook uit uw rapport blijkt dat het niet volstaat dat een hotel een eerste vergunning heeft gekregen. Regelmatige controles zijn inderdaad nodig. Dat is trouwens niet meer dan eerlijk, want een aantal hotels leeft de regelgeving wel nauwgezet na en wordt wel regelmatig gecontroleerd. Een gelijke toepassing van de wet is de beste waarborg, niet alleen voor een eerlijke concurrentie, maar ook voor de veiligheid voor de consument.

Ik hoop dat u de kans krijgt om de waarde van het onderzoek bekend te maken. TestAankoop heeft een zekere reputatie. U hebt de vaststellingen van die organisatie bevestigd. Zorg en aandacht voor brandveiligheid zijn nodig. De consumenten zullen het er immers niet bij laten. Het zou goed zijn dat ze van u of het parlement kunnen vernemen wat op korte termijn zal worden gedaan. Garanties voor brandveiligheid zijn veel belangrijker dan comfort. Op brandveiligheid mogen we niet inbinden. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de minister, het parlement en de burgemeesters.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, het is belangrijk om te weten welke gemeenten niet willen samenwerken. Ik vraag u om ze te noemen.

U stelt dat 30 percent van de hotels in orde is en dat de inbreuken in het overige 70 percent kunnen worden onderverdeeld in grote mankementen en kleine mankementen. Ik zou graag vernemen, in percenten uitgedrukt, over hoeveel hotels met kleine inbreuken en hoeveel hotels met grote inbreuken het gaat.

De voorzitter : De minister overweegt ook om een labeling te koppelen aan de nieuwe reglementering.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, ik herhaal mijn uitgangspunt dat ik waarschijnlijk deel met de verzekeringswereld. De vergunning die wij afleverden, vormde voor een hotel de garantie voor de veiligheid. In een hotel in Knokke-Heist heb ik gemerkt dat beide niet altijd samengaan. Er waren problemen met het afleveren van een bran-

dattest. Na het verlenen van een vergunning kan vanalles gebeuren waardoor het oorspronkelijke attest niet langer waarde heeft. Ik wou weten of het over een alleenstaand geval ging of niet. Ik heb de zaak systematisch onderzocht. Omdat duidelijk bleek dat het niet om een alleenstaand geval ging, heb ik beslist om de reglementering te verstrengen en om een soort controlemechanisme in te bouwen.

In feite zou ik dat niet moeten doen. De burgemeester is immers verantwoordelijk voor de veiligheid. Als die verantwoordelijkheid op een juiste manier wordt opgenomen, zijn geen strengere maatregelen nodig. Hier wordt me gevraagd op te treden als keizer-koster tegenover de burgemeesters. Volgens de logica van het systeem werd de brandveiligheid en de veiligheid van de gemeente door de burgemeester gevrijwaard, en dus voor ons ook gegarandeerd als we een beslissing moesten nemen, aangezien die burgemeester dat voortdurend doet. Dat staat immers in de Gemeentewet. Toch bleek dat niet goed te lopen.

Ik moet de overheid die bevoegd is voor het toezicht op de veiligheid, wijzen op dit fenomeen. Het was een duidelijk en logisch systeem, en dat zou het nog steeds zijn als iedereen zijn werk zou doen en zijn verantwoordelijkheid zou opnemen. Ik zal een en ander echter wat moeten aanscherpen.

Labeling bestaat al. We kunnen de zaken aan elkaar koppelen. Bepaalde veranderingen zijn voor ons een aanleiding om opnieuw een brandveiligheidsattest te vragen. Ook dat kunnen we verfijnen. Labeling is dus eigenlijk een systeem dat functioneert, maar niet altijd gekoppeld is aan het veiligheidsaspect.

We hebben vijftig gemeenten aangeschreven in november 2001. Enkele daarvan hebben niet geantwoord, allemaal gemeenten met één hotel met een vergunning ouder dan tien jaar. Het gaat om Brussel, Evere, Lanaken, Middelkerke, Sint-Gillis, Aalst, Heers, Keerbergen, Machelen en Maldegem.

Het is evenwel mogelijk dat die gemeenten de brandveiligheid zelf wel gecontroleerd hebben. Ze kunnen de vraag van de minister negeren, maar wel hun werk goed doen. We mogen geen verkeerde conclusies trekken. (*Opmerkingen*)

Ik hoed me voor de stelling dat in die gemeenten het oudste hotel een slecht hotel is.

De andere gemeenten die wel hebben meegewerkt aan het onderzoek zijn Aalter, Beersel, Blanken-

Landuyt

berge, Brugge, Dendermonde, Dilbeek, Eeklo, Gent, Gistel, Hamont-Achel, Heuvelland, Heusden-Zolder, Koksijde, Kortrijk, Leuven, Lo-Reninge, Maarkedal, Oostende, Oudenaarde, Sint-Niklaas, Tielt, Tongeren, Waasmunster, Turnhout en Zaventem. Dit illustreert hoe oud het toerisme in heel Vlaanderen al is. Er zijn overal hotels met een vergunning van meer dan tien jaar.

Mijnheer Denys, ik kan alleen antwoorden wie heeft meegewerkt en wie niet. Nu wil ik de procedure individualiseren, en de burgemeester vragen of de gegevens over het bewuste hotel betekenen dat hij vandaag geen attest meer kan afleveren. Dan weten we of we de vergunning moeten intrekken. Het zou immers logischerwijs kunnen – en het is ook al gebeurd – dat de directie naar aanleiding van het onderzoek haar verantwoordelijkheid heeft genomen door een herstelling of door een afspraak over een termijn.

Ik wens strikt binnen mijn bevoegdheden te blijven, maar ook de burgemeesters voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen. Het is een heel gevoelige materie. Ik zou niet willen dat de mensen niet meer op hotel durven gaan.

30 percent van die oude hotels was helemaal in orde. 70 percent had een probleem. Het grote probleem zit echter bij 20 percent van die hotels. 80 percent kan de problemen met een kleine inspanning van vandaag op morgen oplossen, maar bij die 20 percent zijn er grote werken nodig, waarvoor een vergunning vereist is. Eventueel zal het hotel wat moeten verkleinen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.02 uur.*
